

Forfatter: Bille, Frantz Ernst

Titel: BREV TIL: Moltke, Frederik Georg Julius FRA: Bille, Frantz Ernst (1875-06-18)

Citation: Bille, Frantz Ernst: "BREV TIL: Moltke, Frederik Georg Julius FRA: Bille, Frantz Ernst (1875-06-18)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (3. bind)*, Henrik Koppels, s. 395.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-003-shoot-L0018250060030261.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kammerherre F. Bille, *Gesandt i Stockholm, til Udenrigsminister Grev Moltke.*

Confidentielt.

Stockholm, 18. Juni 1875.

Deres Excellence.

Da jeg idag, for første Gang efter Kong Oscars Hjemkomst den 13. dns., besøgte Udenrigsministeren, sagde jeg til ham, at hvis Hans Excellence saae sig istand til at meddele mig Noget om de Erfaringer eller de almindelige Indtryk H. M. havde modtaget i Rerlin, vilde det interessere mig særdeles at høre det. General Björnstjerna svarede mig med sædvanlig Velvillie, at han allerede i et privat Brev til Baron Beck- Friis havde meddelt denne hvad han, vedrørende Danmark, havde hørt af Kongens Mund og havde overladt Gesandten at gjøre hvad Brug deraf han vilde, men han saae ogsaa gjerne, at jeg var bekendt dermed. Kongen havde ikke til Keiseren berørt det sløvigske Spørgsmaal; dette havde General Björnstjerna før Afreisen tilraadet ifølge sin Overtydelse: at Intet kunde vindes derved, men derimod en god Stemning under Besøget forstyrres, vel endog en Mistydning af dette opstaae; ¹⁾ derimod havde samme Spørgsmaal været s. 396 paa Bane i Kongens lange Samtale med Fyrst Bismarck: Kanslerens Yttringer derom gik ud paa, at han var en Ven af en tilfredsstillende Ordning af dette Spørgsmaal og havde gjentagende Gange gjort Forsøg paa at faae Keiserens Samtykke til en Afgjørelse; men havde altid mødt den samme, eller rettere en stigende Modstand og havde intet Haab om at kunne overvinde denne eller overhovedet fremme Sagen ved paany at bringe den paa Tale. Ligeoverfor denne trøstesløse Udsigt, havde Kong Oscar da udkastet en Tanke, der, som General Björnstjerna yttrede sig, efter Kongens Ord til ham »var bleven ham indgIVEN i Kjøbenhavn«, — men General Björnstjerna vidste ikke af hvem — nemlig den om Danmark ved en Cession af sine vestindiske Colonier kunde opnaa Retrocession af Nordslesvig? Fyrst Bismarck havde svaret, at han var ingen Ven af denne Tanke, thi han ansaae fjernliggende Colonier, som Tydskland ikke var sikker paa at kunne forsvare, [for] lidet ønskelige Erhvervelser; men for at vise Kongen sin personlige Beredvillighed til at efterstræbe en Løsning af det sløvigske Spørgsmaal, vilde han sige, at han ikke var imod at tage den fremsatte Tanke under Overveielse, naar Anledning dertil gaves. Derved syntes det at være bleven. General Björnstjernas næste Bemærkning gik nemlig ud paa, at han for sit Vedkommende ikke kunde tillægge Tanken stor praktisk Værdi; selv om Fyrst Bismarcks Imødekommen maatte betyde mere end en høflig Vending i Samtalen med Hans Majestæt — navnlig paa Grund af de Forenede Staters Stilling til slige Transactioner — hvorom Sverig ogsaa havde egen Erfaring, da man ved Forhandlinger i 1868 om St. Barthélemys Afstaaelse til de Forenede Stater eller eventuelt til Italien, som var villig til at erhverve den, havde modtaget den Yttring fra Washington, at Unionens Politik modsatte sig en saadan Afstaaelse og man vilde holde sig til den svenske Regjering i Tilfælde af dens Fuldbyrkelse. Jeg sagde til Udenrigsministeren, at efter det s. 397 Kjendskab, jeg havde til min Regjerings Betragtningssmaade og Standpunkt i det sløvigske Spørgsmaal, havde jeg vanskeligt ved at tro, at den paa nogen Maade kunde have fæstet Tanken paa et Prospect som det antydede; thi foruden hvad General Björnstjerna selv havde bemærket, vilde jeg blandt andet fremhæve, at hvad der tidligere var hændt med vore vestindiske Øer gjorde det dobbelt misligt at bringe deres Afstaaelse ind i en Forhandling, hvis Udfald var behæftet med mindste Tvivl, og dernæst, at det næsten forekom mig utænkeligt, at den Art af Modstand, som Fyrst Bismarck syntes at betragte som uovervindelig, lettere skulde kunne besejres ved et saadant Expedient end ved Grunde fra det svævende Spørgsmaals egen Natur. General Björnstjerna indrømmede vel dette og forekom mig i det Hele tilbøielig til ligeoverfor mine Bemærkninger at ville lade det berørte Punkt falde, idet han yttrede, at det maaskee var bedst ikke at omtale det videre; at det var fremkommen motiveredes ved, at det kunde synes at gjælde om at bringe det sløvigske Spørgsmaal frem i en ny Forbindelse, efterat Fyrst Bismarck havde udtalt sig om det Haabløse i en fortsat Gjentaelse af samme Fremstilling til Keiseren; muligt kunde man jo tænke sig, at den offentlige Mening i Tydskland erklærede sig for et Arrangement, der bragte en materiel Erstatning for det afstaaede Gebet, og dette atter virke[de] tilbage paa Keiserens Villie.

Dette Indhold af min Samtale med General Björnstjerna har jeg troet at burde referere aldeles confidentielt til Deres Excellence, selv om det Intet meddeler, som Baron Beck- Friis ikke alt mundtligt maatte have omtalt. Forøvrigt skal jeg blot tilføie, at General Björnstjerna ved denne Lejlighed, som ofte tidligere, udtalte sig med Overbevisning om Preussens traktatmæssige Forpligtelser osv.

Det var ganske øiensynligt, at Udenrigsministeren lagde megen Vægt paa at fremhæve, at Kong Oscar i Berlin havde s. 398 gjort sig Umage for at være i høj Grad forsigtig; han havde dette fra General Lagerberg. ¹⁾

Deres Excellence vil formodentlig allerede i Stockholmer Correspondancen have læst den vedlagt følgende officieuse Gjendrivelse ²⁾ af forskellige demonstrative Handlinger og Yttringer, som ere blevne tillagte Kong Oscar i Berlin. Denne Gjendrivelse er stærkt reserveret med Hensyn til Yttringen om de kirkelige Stridigheder; og af General Björnstjernas Udtalelser maa jeg slutte, at Kongen ogsaa virkelig med Forsæt og Overbevisning har anslaaet denne Streng. General Björnstjerna sagde blandt andet, at naar man fra de katholske Lande ikke undlod at demonstrere til Fordel for det ultramontane Parti, saae han ikke hvorfor man i protestantiske Lande skulde være saa bange for at tilkjendegive sin Sympathi. Det lader sig ikke skjule, at Indtrykket i Sverige af Besøget i Berlin har været uheldigt, og efter hvad man har sagt mig, kunde man i Befolkningens Holdning, da Kong Oscar Søndag Formiddag d. 13. steg i Land midt i Stockholm, dels finde et

Vidnesbyrd derom, dels en Ligegyldighed ved Begivenheden som stod i en skjærende Contrast til de udenlandske Ovationer, og som neppe har undladt at gaae Kongens i denne Henseende meget sensitive Natur nær; i Hovedstadens Presse har jeg gjennemgaaende funden den beskrevne Stemning afspeilet, men særligt maa jeg henlede Opmærksomheden paa en ledende Artikel i Aftonbladet for i Aften (Nr. 138), som med en umiskjendelig Foranledning tager Ordet for saadanne Ændringer i Grundlovens Dispositioner, at de saakaldte »ministerielle Mål«, hvorved Rigets Forhold til Udlandet nu afgjøres, ikke længere skulle staae udenfor det samlede Statsraads Control og i høiere Grad end andre Stats-Anliggender være underkastede Kongens s. 399personlige Anskuelse og Sympathier. I denne Artikel er der paa en Maade og paa et Sted, der ikke er uden Betydning, altsaa reist et indre politisk Spørgsmaal i en mod Kong Oscar lidet tillidsfuld Aand, og dette vil uden Tvivl for Kongen være en ikke ganske forbigaaende bitter Erindring, der knytter sig til de mange glædelige, som General Björnstjerna sagde mig, at Kongen havde bragt hjem, idet han atter her fremhævede Opholdet i Kjøbenhavn. I Forbindelse hermed vil jeg tilføie, at General Björnstjerna med Anerkjendelse omtalte en Artikel i Fædrelandet af 16de dns. (Nr. 135), ¹⁾ som han havde vist Kongen. Man er derimod, som Deres Excellence vil see af Stockholmer Correspondentens Ytringer, meget irriteret mod den kjøbenhavnske Correspondent til Pall Mall Gazette (Hr. Frost). ²⁾

F. Bille.

Depeche Nr. 32, modtaget 25. Juni 1875.